

קבוצות דיוון

מורים

מנהל: דוד שריד

דוד שריד: קבוצת המורים הנמצאת כאן מוחולקת לשניים: מורים מן החוץ ומורים שחוו עולם עצם. נדון תחילה בשאלת: כיצד אנחנו מורים מן החוץ, התגננו על הבדלי מונטליות ונישת, לעו-מות המורים שאמנס היו בני אותה עדת, אבל היו צריכים לסלול את הישראליות לעצם תחילת.

לבונגה שריד: לא היו לי התלבטוויות. ידעתי שעלי לעזור לעו-לים חדשים להיקלט. לימודיהם את שירי ארץ-ישראל היפה, סיילתי אותם ולא נתתי דעתן על מנטליות שונה וכדי לנ��ון נתתי דעתן. בכך שלא היו נתנו את הדעת עיחיו נקים. גם היה נקיים מיט, אבל חוץ מגוזת וכנות, הם היו נקיים לפחות. האהבה לילדים וחרוץון לקלוט אותם בצהורה נכונה ובמהירות, חיפתה על הכל.

אבלזר יהודה (היום מנהל בית ספר בנתניה): הגעתו לטבריה בעקבות קשר עם אליהו אלף. לימי-doti בית ספר אחווה שהוא היה מנהלו, והשלמתי מורותי במעברה בחינוך גופני. אני חושב שמערכת החינוך, על כל שלבייה, לא הייתה ערוכה לקליטת העליה. זבונסף הין או גס הזרמים במערכת החינוך. היה הבדל משמעותית בהתייחסות אל הילד בין זרם לזרם. תרומות זרם העובדים בנושא זה הייתה מעלה ומעבר. התחלנו לדבר על חברות ילדים, על היחס הילד. הוא עצמאי ו רשאי לחשוב ולענות, ורשי הוא הילד להתנגד לו לא להסכים למבוגרים, אם הדברים אינם מוצאים חן בעיניו - מה שלא היה מקובל בבית.

למעשה, היה זאת ראשית ההתגשות בית הספר והבית ולא טוב שעשו שלא באנו בדברים עם הבית. היה נתק מוחלט בין הבית ובין בית הספר.

דוד הפלרין מורה למוסיקת - עלת מיגוס-לביבה: באתח עט עבדתי בחמשת בתוי ספר. אני מוכחה לציין שהבדל בין הילדים הוווקים והעלים לא היה גדול. במעברה לא היו בעיות כלל, משום שכילדים היו בעליים בגין אותה עדת. אם ילדי עולים נקלעו לבתי ספר ותיקים וחיו מיעוט קטן בהם, הם חשו עצם שלא בונה. הילדים קלטו יפה ורומם העובדים עז. הכבוד החודי בין מו-רים, הורים ותלמידים היה רב. העולים באו עם רמה תרבותית נמוכה. בחישגים הלימודים כמעט לא היו הבדלים על אף המשיר התרבותי השונן. לעומת שעשינו נס מחלוקת מוקומי בבית הספר "ארליך" ולא הבחינו בכניסה בילדיו המעברה. הם היו שווים הן בחישגים והן בתלבושת.

דוד בן-קיקי: איני איש הוראה, עסקתי בשולי החינוך. ברצוי-ני בספר קוריוזים אחדים: א. אני מצורף לדברי לבונגה: לא היה לנו הרשות שכאילו הם באו מעולם אחר. אני ומקסימה אחוותי חלכנו לשם, למדנו עברית, שרו עם וריקוד עס לא מסגרת פורמלית. דיברנו אותם וכך לימדנו אותם לדבר. יומ אחד באנו בנים והרואו לי דבקה כורדיית. חייתי מוסקס ומרוצח שאנו הם מותבושים עוד ובתחום העצמי גדול כדי להראות שגם להם יש ריקודים.

בשתייתי צרך לחתגייס הפקטי את עבדוני במעברה וניתקתי מגע. חזרתי כמדריך גדנע בבית הספר והניכנו ופושטנו שם כמה מתלמידי מאותם הימים. שמעתי לב שבעת גיחות נפרדים הילדים העיריים. שמעתי מהקבוצה היישראלית ואוכלים בלבד. בדיקת העניין העלה שהיתה שוי בטיב האוכל שהילדים הבאו מהבית. בהמשך קבעתי מראש מונו אחד לכולם.

פתח יחזקאל (כיום מנהל הסמינר בנחלה, היה מנהל במעברה): לאחר הטיעוות - התעלמות מההורם. אמנם, הם הבאו אלינו בבעיות ובדרישות, אולם חללו היו כלכליות בעיקר. גם אלה שהדרינו את המורים

דוד שרייך: דוד הפלרין, האם נסית למצוות שירים מזרחיים בעלי תוכן ישראלי מותחנתה התגונבותי

דוד הפלרין: היהודי חייב לעשות זאת, כדי שהשירים ייקלטו. בשירים היישראליים ישם מוטיבים שונים שהושפעו מארצאות שונות. בחרתי בשירים שהיו קרובים אליהם יותר ובדרך זו התקדמוני. ברצוינו בספר שלימדתי את ילדי העולים לחילופי לפי תווים. לאחר שעלוינו לשיכון י' קיימו הופעה שבזכותה קיבל בית הספר תרומה מקרן ארץ-ישראל-אמריקה. אבל היה علينا להתגבר על קשיים מסוימים: הורים עולים. תורכיה התגונדו שלידיהם לימדו לחיל, שמא יהיו לרווי צאן...

יחודה אבידור: עוד בשואה תכנית הלימודים. בזום העובדים בנה כל מהنك את תכנית הלימודים של כיתה. תכנית זו התבססה על הנושא המרכז, כל מהנק יכול היה להפעיל את הילדים ברמות שונות, ופישות שונות ויכולת שונה, למשל: הנושא המרכז: **חטיאו.** הקשי היה שדרך חורה וו, שהיתה נהוגה בעיקר בקיבוצים, דרשה מימונות גבולה מאד מהמורים. לא היו מורים מותאמים שיוכנו למעברה. ככלומר, הקשי המשמש היה טמן בחוסר ההקשר של המורים.

זכאי: זכאי: לימודי בעברה בשנת 1952. אני מצטרף לדברי קודומי:

א) לא הייתה תכנית לימודים ואיש חישר בעינוי עשה. נדמה לי שככל מורה היה צריך למצוא יש מאין.

למשל: אני חכני/amtzi עוז להקנויות השפה: לקרוא בשם לכל החפצים הסובבים את הילדים. הילדים אספו פריטים מכל הבא. ליד והביאו אותם לבית הספר: תמונה, עלונים, קופסאות, מכתבים וכו'. מהחפצים הללו סדרנו משחקים, ארגנו קבוצות נושאים וכו'. הילדים יכולים לארות, למשש וללמוד את שם החפצ' ואת הפעול הקשור בו. המשחקים הללו דרבנו אותם לשוחח בעברית.

ששון אהרון: עבדתי בעברה משנת 1952 עד 1955. היה לי הרבה מהמשמעות עט תושבי המעברה. כדי להציג זאת נgentiy לשוחח עם ההורם בנסיבות הילדים בעברית.

ואת בתיהם, גם בזום העובדים, חתעלמו מקרים חמוצים חילולים החלו בחתנייש בחוריהם, והגענו לכך שথcitת הפך להיות ابن גוף. לימים לימדו שאפשר לשטף את חוריהם ולקרב אותן ולהפוך אותן לשותפים אמיתיים.

דוגmach: ילה אחת לא תביאה את החוריהם שלה ליום ההורם בסוף חשליש". כששאלתי את תלדה מה הסיבה, השיבה לי, שהורה מדברים רק ערבית. חילדה נדהמה לשם שגם אני מדבר ערבית. רבים היו הילדים, שכמו אותה ילה התביאו בכך שההורם מדברים עברית.

יעקב בר-עוז: השיבו את ההורם לדור המודבר, וזה לא היה צורך להיות. הקשי שלי ושל חברי היה מה להקנות לילדים שבאו מתרבויות אחרות. את התרבות שהביאו אתם הרסנו, אבל לא הצליחו להקנות להם את התרבות הישראלית. לא דענו מה היא. איי לא אומר "הרנסו" - לא שילבנו בחינוך שננו את אהבת הארץ-ישראל ואת אהבת טבריה הקדושה, ערכיהם שהיו מוכרים לילדים.

ששון (עובד כיום ב"קול ישראל"): היה מורה ותושב במעברה: אם השאלה שלך היא שאנו מורים לא הנחלו לאחינו דור מדבר ערכים ואידיאליס באותו שנות שדופות, ואני חשב שלא היה נכון כל בינו לבין התלמידים. וכל הכבוד לאחינו דור תלמידים שהיו בלבם מוסמכים והצלווה לתביא את תלמידיהם להישגים נפלאים ולהנחים ערכים בעיקר על-ידי הדוגמאות אישיות שכל מורה היה מחויב לה מצפוןית. נתק לא חיה. עובדה שתלמידי מאותם הימים מכיריהם אוთי וזכורותם בגאנגעס את מי-הם בעברה. בכל מרענן בישין של חברתו נמדתם של יוצאי המעברה היא אמיתית וערבית, ונקווה שתהיה הקרה מהם לדורות הבאים.

דוד שרייך: יפתח נגע בדבריו בקשרים שבתקנית חומר הלין מודדים לפי תכנית הלימודים שהיתה קיימת אז. אני זכר שהקנו או עצות על שילדי המעברה לימדו בספרים שאינם מותאמים מבחינה הלשונית.

חזקאל יפתח: פרופ' דינור שהיה אז שר החינוך, השיב על הטיענות הניל: "לעולם לא נזכיר בשתי ישראל. יש ישראל אחת!"

בכתה אי של המעברה כפי שמלמדים באילת השחר. נكتוי בשיטת גנובלית. את הטקסטים חיברנו בעצמינו בהתאם להתרחשויות בכתה.

דוד: הקושי הרוב שהבעדר תכנית לימודים מותאמת, מורים מותאים לכיתות ולמקצועות והדרכה נאו-תה למורים היו בעוכרנו. אם בכלל זאת הגענו להישגים והפישה לא פשטה בקרבם, היה זה לא מעט בגל האידיאות שגלו המורים בעבודתם.

מקסימת: אני, למשל, הייתי נערה עיריה כשליטי לעוזר במילוי מקום במעברת על חשבון למודי בבו-קר. לאחר גיטוי לצה"ל פניתי לחמדת אסיאו ליעוץ ביחס להמשך דרכי. במשרד פגשתי תחילה את שוניה צינטוחובקה והיא נתנה לי עבודה בcpf קיש, לאחר שאלת בירור אחת: ילידת איזו ארץ אני. לטענתי שאיני מורה לא הקשיבה כלל, כי לא הייתה לה חלופה.

היו בעלי מלאכה זעירה כמו סנדלים, חיתיות וכי' וקשה היה להוציא אותן לעבודת חוץ. משקי עמק הירדן נטו חלק נכבד בחלוקת הע-ליה בטבריה. הינו שלוחים מספר פועלים נדול מן הנדרש על-ידי מפעלי עמק הירדן ולאחר מכן פנו לממשלה ודרשו התקציבים לביסוס התעשייה בעמק הירדן כדי שיוכלו לקולט עליים. באותו תקופה ולצורך תקילתית, נוסדו בתיה החירות טריאוכלר לארגזום ועוד. היו לנו קשיים לספק עבודה, וחיו תקופות שעבדו רק יומיים בשבוע והוא צורך להשלים שכר כדי קיום. כתגובה לכך חלק מן העובדים עזבו את טבריה.

תחום אחר שבו פעלו היה בתחום התרבות. דאגנו להקניות הקרה למוגרים, וכן למסיבות ב"ערף הירוק", שהייתה מעין מועדון לתושבי המעברה. הצלחה הייתה מוגבלת.

נחות עב
בשנים 1954-1951 הייתה לי מחכבה. נתבקשתי על-ידי גור, שהיה מזכיר המועצה לפני שליטין, לשלב עובדים. בעבודה. אני זוכר שהגענו כעשרים

אמנס, הייתה בעית קריאה - אבל התגברהנו עליה איך שהוא. נסיוון מעניין היה בחנחות קבלת שבת לכל בית הספר. בכל שבוע הופעה כיתה אחת. הילדים קראו קטעים שונים, המורים הוסיפו דברים מפר-שת השבוע. הורים רבים נהגו לבוא לקבלת חשבת שלנו ששם הרגשו שהמסורת נשמרת. כךעשינו גם בערבי חגים. החננות לקבלת שבת ולמסיבות החג היו רבות וחן נעשו על חשבון זמננו הפנו. פעולות אלו חביבו את השפה העברית. רית על הילדים ועל החורים, מה גם שהדגשנו שפה זו היא שפת הנבאים, שפת התנ"ך. נתנו דעתנו גם על "עברית" השמות והמליצנו על שני-ים מותאים: ייל' שםנו היה חכמת קיבלה את השם הרצל, כי שמו של ראש ממשלה עיראך ואותם ימים היה חכם. אולי היו אלה שינו את שם ל... איציך.

לבנון: אליו שהה המנהל שלח אותו לאילת השחר לחסתכלות. חזרתי והודיעתי לוuai אפשר למד-

פעילות במעברת

מנחה: ישראל גור

דוד שליטין
היהתי מזכיר מועצת הפועלים ויועיר ועדת הקליטה. משה צחר היה הראשון שהתחילה להביא עולים לטבריה, עוד לפני קום המדינה ובתקופת המעבר. הוא היה נושא למחנות העולים, מדבר על ליבם לבוא לטבריה. אנשים לא התלבבו לבוא לטבריה אם משומם האקלים הקשה ואם בגל חורש עבודה וחוסר תשתיות לתעשייה. הקבוצות הראשונות שהגיעו היו עולים מרואינה ובולגריה ורק יותר מאוחר הגיעו עולי עיראק. חלק גדול מן העולים שהגיעו אליהם היו מוגרים שאינם בגיל העבודה. צחר ואני נסעו לשער העלייה, יוספטל, וביקשנו אנשים עובדים. יוספטל שאל: "iomha נעשה עם חזקנין? האם תחיו מוכנים לבוא לאונייה ולהגיד שאותם מסרבים לך-LOT זקנין?" וטענוינו נסתתרמו. שני תחומי הפעולה העיקריים שלנו היו הבנתה דיור והבטחת עבודה. הקושי היה שרוב האנשים

מטבriaה. כשראו העולים כך, החלו לזרום לשיכו-
נים. הצלחתי להשג להם גם משקי עור. לצורך
זה נתנה להם הלואת של 120 ל"י, בתשלום של
5 ל"י לחודש.

ירגיניה ברז'יק

היהתי רכזת פועלות בלשכת העבודה. הגעתי ללש-
כת העבודה ב-1949. בתחילת התלוויתי ממתנדבת
א.א.ע. לחסיה שעבדה באותו זמן בסידור הפוע-
לות. היא ביצעה את עזרתי בחלוקת העולים מטו-
ריכיה, כיון שידעתי ספרדית. לאחר שנות עבודה
עם חסיה קיבלתי עבודה בלשכת העבודה. עלי
הוטל הטיפול במחלתת נשים ובתמי מלון. היה
עלי לדודיך את העולות מעיראק לעבודה במלוון.
הן עבדו במלוון בחורף, ואילו בקיץ חוותו
לעבודה בקטיפ הכותנה.

בצלאל טיבמן-טוב

הוצבתי מטעם מפא"י בלשכת העבודה. בלשכה זו
עבדו כ-1500 איש מדי יום. מקורות העבודה
שלנו היו העבודה היוזמה שהמשלה הציעה, כגון
נטיעת עצים, סילילת כבישים וכו'. למעשה היה
לנו תעסוקה מוגעת של שבועיים בחודש אחד. היה
היו קשיים בשיבוץ האנשים בעבודה. היה עבודות
יותר מקובלות ונדרשות והוא עבדות אשר העו-
לים סירבו לעבוד בהן. אנו היינו צרייכים להפ-
על את כל האמצעים כדי לשכנע את העולים למלא
את כל מקומות העבודה שעדמו לרשותנו.

מעולי עיראק לעבודה, בגדיהם המסורתיים.
ראיתי שאי אפשר לעבוד בגדים כאלה והצעתי
לנתת לכל אחד זוג מכנסי חאקי וחולצה לצורך
העבודה. הצעירים חסכו מידי, אולם המבוגרים
לא ויתרו על תלבותם המסורתית. העבודה במחצ-
ביה הייתה קשה מדי למבוגרים ואנמנם, כעבור שבוע
הם לא שבו יותר לעבודה.

בתקופה מאוחרת יותר הוצע לי להיות רכז
תנער במושצת. יחד איתי פעל ממשה שוען, שהיה
בעצמו עולה חדשה ושומר הצער. התחילנו
לארגן את הנערים במסגרת המזקיעית של בית ספר
"עמל". גבי נחמני היה המנהל ומה שבראנו היה
המורה הראשון. עברותי מבית לבית כדי לשכנע את
החוורים לשלהת את ילדיהם לבית-ספר מכך. עלי
מלאת השכנוע לא הייתה קלה מכיוון שהם היו
ריגילים לחכירה מזקיעית על-ידי שימוש כשלילה.
במאמצים רבים הצלחנו "לגייס" כחמשה עשר
נערים, ללא תשלום שכר לימוד.

רונן דבש

היהתי רכז תרבויות במושצת הפעלים וכן רכז
קליטה. הנושא שהעסיק אותי במיוחד היה הקנייה
חשפה לעולים. מקום הפעולה שלנו היה "הצריף
היירוק", בו קיימו גם פעולות בידור שהו
חשיבות ביותר.

זכור לי כי כאשר הקימו את השיכון, סירבו
הulosים לעזוב את המערבה ולעבור אליהם. ואז
החלטה העירייה לישב בתים המוכנים תושבים

המעברה בראוי עתונות התקופה

אבטלה, עוני וירדים במעברת טבריה

פארם צבי גולדברג, כתובנו בגליל העליון

אולם רק פעם אחת קיבל סכום זה אך דראט פסח אשתקה, ומאו לא קיבל פרז' שטן, בינו שהשתחרר מהヅבא בחודש המבערת, מקום ריכוזם של ערשות מובי פא, עבד רק ימים ספורים בלבד והוציאו בתו מחשורת העברות למסרי. אך רקסו הילך הילך מדורקן מכביה, נזען וזרע, שקייזות עשוין ירייעות אורחה סדרוניות, פקורה פטמות וחושת איה רדו לו רק מס' פעוטות נזען והחלטת לא למכוור ויתר מטה. כל הנזירות מכינן בירוי והוא מזפת להודעה על תאריך נסיעתו.

בעוד שנוכח החלטו של קושש לעז' ובב את הארץ נאלץ הימי להחריש ביר אותי את מצוקתו האiomתני היר באוני מפליטים מקבוצת העערות שסימנו לא אחיהם את שרירותם בצחיל וחתוכוניות מכבר את קשבה לתמולת השיטה נזען ראל מתהנחותהishiוד של הארץ השותה ויתהן עבורה ושיכן אגושי ונישאר.

— «למה לא תלכו לכפרו שם תקבלו עבורה וגם שכונין? — הקשיתי.
— «גולדרן וגדרני בעיר ורוצם להמן שיר בחין עיר. לנויד לא נלן! ורוצם לעבוד במקומותם שלנו: חיטות צורה פות ומכונאות».

זרו וזרו ולהלשת מהארץ וארכיה נזען חמעה מדבריהם, על אף שרוחם בצחיל אשר לפיו דבריו של שרותבטעון לשע' בה. מהו כו-ירטערף לעודות ושביטות ובית-ספר לחינוך אורחות אורהי המרי לדת.

«ארץישראל השניה?»
ביטו מה לרשות המדרות יבול אתה לשמעו יוסים ב'בית הקפה' של טהאל והטאלס. בתחום כ-3800 נפש, רובם יוצאי עירק וצפון אפריקה — היה גודש נסועים עטושים בכ' רוחת להט וירקות. בתוועת האגדת השפעה דבריהם מהם נאכלים הם לני טען העירה ולמכור את המנת המוקצה מרכז העזרים של המערת. בפניהם רדו נשכחות עשות גברים בלתי-נורי לחתון לחם וקצת ירכות. עובדים המדרתים המזדיים במערת. אחדים בעבודה קדעת רך 150. השאר מתי דפקיהם יומאים על זלמות הלשנה ורכ מעצים גצלחים לקל פסח ימי עבוי דה ביחס בשכירות, האבללה הממו שכת וכרירה את החקיק וומרצת את התאגרנותם של קבוצת יירדים. את מכין תושבי המערה, האורוופ. את פאלטלים הרים וחוררים לארונות מרד צם — לצפון אמריקה.

«זירות? לייך זירות?»
«ז'ן» המערה בסדרה איננו שוניה בהרבת מנוף של מעברות אתרות בא' ז'. אותו בז' טובני בעונת החורף, אונשייפ אלה לא נקלטו קלי טה או-ז' הפטוניס או הבדון הזיגבטים בשורות ישירות וצפיפות, אותם מתחי הנטיעת את אchanos, מקהלות מזוהבות פרזות לארכן רוחות הש' מים, שצאו זה זמן מכל שיטות: ערמות אשפת מפוזות בין הסחונים ותרוגנות דלותיבשר מזקוחה בהן. אלא שבຕביריה בפרק עורות מרים בלבד מהפחוניים, נזבות וולות חדשות של נגי אגדה, וסתם אמידם וסגורות עליה כבחנוות מלכיים. על חלונות הווילות תליים ווילונות איג' המס תירידם מעני ותשכין את גוף העוני והחולות של המהוזים ודידייהם. ואולם דריי הפטוניס, שרבים מהם מתגוררים כאן זו השנה הריבית או החמשת, קשח להם להטיח את הדעת מהתוילות יהשכינהן, ביחסו בימי אכללה כשם ומשהו תיינט זונלים הרטה-דען.

שלוש תושבי טבריה גר באחים

נחשלוות, נאמר במשמעות כי יש לעוזד את טיחות טבריה ואפתה, אך עד עכשוו כמעט ולא הוחל ביצוע החוכנית. בעת וורשים עסוקי טבריה פרעון השטר הזה ישי מה שנעשה בטבריה עד כה העשה בזומה מקומית, ובאזור מינימלית של המכשלה, והגען הונן שהחתחיבתו יות לבני טבריה תקומה. טבריה עשתה שימושים בניירם והכפילה את אוכלוסيتها וכן מפרנסת בכבוד את האוכלוסייה היה ושלה. בעיטה זו של קליטת העליה הוכרה על המוסדות המקומיים וביקר הלשכה על המוסדות המקומיים ותגונן טבריה, שם הקל ביזור יואר בווץ עד הכריכים, בשעות הערב אין אפשרות כמעט שאיש יוכל לצאת מתחם ביתו, גם האחים קטנים יוציאו הם בכל רצ. יש הכרה דוחף על כן לנשח מיד ובכלי דחוי לסתורים מודרניים הכרחיים, כגון התקנות פניטים חשמליים בשירות האחים הראשיים, סלילה ומנת של שבילים בנגות השדרות, וסתורן דחוי למצב הפניטי במערבות.

האחים מגדיר בניין השכונת, אשר במבנה הותל עוד במרס ש.ג. היא חביבת "סולל בוגה" ועליה מוטל לעשות את הסדרים שהוכרתי לעיל. בחוכנית המפלתית לפיתוח ערמות – פאט מ. גליי, סופר "הבור" בטבריה – כבר בגשם הדיאשוו בטהריה חומרה בכל חיותה בעית שבען העוילם הגרים באחדים מעברות טבריה. עירית טבריה היה התדרעה על פך מראש, ובן גה ליטנות רמוודות הקיי, פה, ברכר פרודים מינימליים שיאפשר דקה מושיפות גמן עיגנות חזידם. מעברות העולים מרווכות במערב טבריה, מקום שם האדמה שחורה, ותגונן שם הקל ביזור יואר בווץ עד הכריכים, בשעות הערב אין אפשרות כמעט שאיש יוכל לצאת מתחם ביתו, גם האחים קטנים יוציאו הם בכל רצ. יש הכרה דוחף על כן לנשח מיד ובכלי דחוי לסתורים מודרניים הכרחיים, כגון התקנות פניטים חשמליים בשירות האחים הראשיים, סלילה ומנת של שבילים בנגות השדרות, וסתורן דחוי למצב הפניטי במערבות.

"הבור" יומן ג' 17.10.50

לבנה בוניקי / על התנאים במעברה

(מחוך מכתב)

אינני יודעת אם יש לי הזכות להציג בחוברת "אורית", יתכן שזה ניתן אך ורק למורים מנוסים. בכלל זאת נוארת אני באומץ ומעיהה לבתוב קצת מהי בית-החינוך במעברת טבריה. חשבני שתינתן לי הזכות לחזות את דעתך.

אם ברצוננו לוחן את נוער המעברה חינוך ישראל, עלינו בראש וראשונה לצרף אותו לנוער ישראלי ולא לדכוו בכך גיטו לעצמו, בית חינוך לילדי מעירות לבה, בית חינוך לילדי טבריה בלבד. אמנם צודקת טענת ההורם האומרת שרות הלימודים תרדה, אך האם גם רמת כיתות א' וב' יכילה לדגדוד? האם גם תלמידים מצטיינים לא יוכל לשבת עם נוער ישראלי ולרכוש קצת חינוך ונימוס וחריגים אחרים מוסדרים? הן החינוך עניין של הרגל הוא מה טוב יצמח מזח שהילדים מקבלים 4 או 5 שעות חינוך בבייטספר באוירט המעברה וב��ביבת המעברה בעלי תנאים מינימליים ולאחר מכון חזורים הם למעונם הדל ולמשחתם הפרימיטיבית אשר שם כל ההורגים נהרסים? האם כך יוכל לוחן את העולים ולהchein נוער ברא בנפשו וברוחו לעתיד ארצנו? לדעתך — מוטב שנוער זה יקבל חינוך יותר מאשר הוראה, מוטב שידע דבריהם הראשונים בתמי יומיום מאשר דיע דבריהם מהעולם الآخر. אינני שוללת חס וחיללה את הלימוד, אך קודם כל עלינו לרכוש הרגלים אישים ראשונים. ואיך אפשר להងכו לכך אם במשך שנה וחצי לא מצאו לנוחן להכניס מים, תנאים סנטיריים, נוחיות מינימלית לתלמידים? בעורת מועצת פועליתבריה סודר אוכל לילדים בחודש האחרון, אך זה ניתן בלי מזגות ובלוי כפות, בסביבה של זוגבים וזוחמת. במקום שהמורה יתרכו בשיעוריו עליו להתרוץ ממוקם למקום ולדאוג שלאחד ייחסו את הפעז (כי קופת-חוליות במעברת איננו מקבל סתם ילדים אם אינם חכבי קופ"ח). שלשוני יספרו את השערות כי כינים שורצות בהן, לשישי תחיה לחברת ועפרון. האם בכלל זה שההורם ענים חיבטים הם לסבול וללמוד שנה וחצי בלי ספרים, בלי מכתירים מינימליים לבית-הספר? אמנם מבחינה חינוכית אסור להריגל את הילדים לנזבות, אך חיבטים אלו להתחשב במצבם הכלכלי. כן, לדעתך, בתיא הספר העממיים בטבריה מעטAAD ווסקים בפועל התבסורה בקרב התלמידים אודות ילינו העולים, אם מתקיים טקס או קולנוע הרי ילינו בין אחרים המזומנים, וכשباءים אין מקום, אינם מספיק נקיים ואינם מספק מסורקים.

טוב שהגענו למצב זה שילדינו מעוז לבוא לבית-הספר, קרווע ומוליכן, מגודל צפראניים ובתי מסורק, ההישגים גדולים למדוי, אך מזוע הוטל הכל על המהנכים? והיכן הזרויות המקומיות, כגון העירית, המועצה וכו'? הם אחראים לא פחות מהמורים ומהם יש לדרש: "...תנו לנו אפשרות, יצרו לנו תנאים, עוזרו לנו במינימום, ואנו נתן את האפשרי מצידנו". ילדים אלה הם כחומר בידי היוצר והמורה או המדריך יכול לעשות בהם כתוב עניין, כי הםAAD ממשמעים. לא אגוזים אם אומר, שמורה אחת או אחד מסוגל להשתלט על 250 תלמידים תוך שעתים ויתר. האם אין זה הייג לילדיים אלה? עוזרה הרבה ניתנת מצד ההורם, אך כיצד יכולים אנו לדרוש מההורם, כשאנשי שלמננו אינם מסיעים בשום דבר. אילו היו בידינו הנתונים לחינוך, כי אז היינו עושים מנווער זה גוער זהב. לשנה הבאה علينا לשפר את תנאי בית-הספר ככל האפשר ולפעיל פעולות משותפות

עלים חדשים מעירק במעברת טבריה

ביחד עם בתי ספר עתומים אחרים, על-מנת שהנער העולה יראה כיצד מתנהגים ידים שלנו, וכי צד מתנהגים הם. ילד יכול להשפיע על חברו במובן זה יותר מאשר מבוגר. יש להאריך ככל האפשר את שנותם בבית הספר, למדדו מ-8 עד 2 אחה"צ, ומן-3 עד 6 אחה"צ יחו במועדון בו יכינו שעורים, ישחקו, ילמדו שירים ודריקודים, ויתבררו אחרי הלימודים וכן הלאה... כשהילד יהיה תחת פיקוחנו 10–9 שעות נוכל אז להזות בטוחים שישפיע מהאייה הישראלית, וגם יתקדם בלימודיו.

העת המרכזית. הדברים, שהמורה לבננה עורלה במקצתה, הם יסודים חשובים. אך מה לעשות ואין התקונות האלה בידי הפיקוח. משרד החינוך והרשות המקומית אף הם טוענים כי אין בידיהם האמצעים הדרושים לכך. ומאין יבוא עזר לתלמידים — לזמן פתרונים.

(מתוך כתבת עת אורים, קובץ לשאלות חינוך
והוראה חזון חשיג, כרך יא (59).)